

Postmuseum under 2011

År 2011 var ett år starkt präglad av omstruktureringar samtidigt som det dagliga arbetet och nyproduktionen pågick som vanligt. Postmuseum påbörjade under 2011 en anpassning till sin samtid gällande organisation, säkerhet, utställningar, samlingar, dokumentation, pedagogik och mötesverksamhet.

Den 26 september flyttade Företagscenter Gamla Stan in i Postmuseum. Lokalerna byggdes dessförinnan om för att möta de nya behoven. Museibesökare och kunder till Företagscenter får nu samsas vid disken i museishopen. För Postmuseum innebar detta längre öppethållande i museishopen och fler besökare i huset. Under den stora ombyggnaden inför Företagscenters inflyttning samt byggandet av två nya permanenta utställningar var det gratis entré under hela hösten.

Omorganisationen som påbörjades 2010 fortsatte under 2011. Postmuseum har sedan den 1 april 2011 två enheter, Samlingsenheten med Olle Synnetholm som chef och Publika enheten där Lotte Edsbrand är chef. Chef för Postmuseum är sedan den 1 april 2011 Pernilla Klingofström.

Utställningar

År 2010 påbörjades ombyggnaden av basutställningen på 2 tr. Detta arbete fortsatte under året för att avslutas i januari 2012. Tre rum på första våningen rymmer nu en ny permanent utställning om kommunikation och ersätter *Märkvärdigt!* Den nya utställningen heter *Hej!* och har som syfte att väcka tankar och nyfikenhet kring kommunikation och det skrivna ordet. Här får man svar på

många frågor om hur vi kommunicerar, varför och hur det har sett ut över tiden. I det första gröna rummet uppmanas vi till att vara aktiva och prova på. Här finns flera stationer med uppgifter och klurigheter att lösa, till exempel stationen "Krypto" och stationen "Göra vykort". I det röda rummet som följer finns ett stämningläge som skapar eftertanke och reflektion. Här finns brev från kända personer skrivna till besökarna, vi kan lyssna på en intervju om kommunikationens historia och ta del av flera unga brevskrivares erfarenheter. I det sista och vita rummet, som öppnade 2010, orienteras vi om Postens kommunikationsbärare, frimärket.

Brevet – en resa genom seklers som öppnade 1986 stängdes under året för ombyggnad. Den kronologiska utställningen speglade inte längre det företag som Posten är idag. Kronologin bryts nu upp för att i tematiska stationer presentera nutid och dåtid bredvid varandra. Utställningen som heter *Din Post* kommer att öppna i mars 2012.

Lilla Posten är Postmuseums tredje permanenta utställning. Under året slutfördes den upprustning som påbörjades 2010 för att bättre spegla hur Posten fungerar idag.

Reklam, ja tack! Postens reklamhistoria öppnade 2010 och stod kvar under hela 2011 som Postmuseums stora och välbesökta specialutställning. Affischer, filmer och reklam på nätet visade Postens reklamhistoria från 1930-talet fram till idag. Utställningen stängs i januari 2012 för att lånas ut till Landskrona museum.

I samlarrummet inleddes året med utställningen *Vykorts-kungen* som visade vykort och förlagor av illustratören Harry Lange. Därefter följde *Konstnärsvr*, en utställning med brevväxling mellan konstnärer från Jan Billgrens samling av kända svenska kulturpersonligheters post. Under hösten invigdes utställningen *Raketpost – en annorlunda samling* som visar material från posthistorikern Fredrik Ydells medaljbelönade utställnings-samling.

Flera mindre utställningar har producerats under året för att uppmärksamma olika frimärksutgåvor som givits ut. Posten sponsrar Augustpriset som delas ut i Konserthuset och direktsänds i TV. Nomineringarna tillkännages under oktober månad på Postmuseum. Till detta evenemang gjordes utställningen *Författarvr*, som visade ett urval av Jan Billgrens samling med brev och försändelser till och från kända svenska författare.

Program och pedagogik

Den största programsatsningen har varit *Posten kommer* på Skansen som drog drygt 51.000 besökare under juni, juli och augusti.

I Kulturfestivalen som anordnades av Stockholms stad deltog museet med en brevvärkstad och en utställning som berättade om Postens miljöarbete samt visade upp en elbil.

Även under 2011 har skolprogrammen varit gratis. Det har genomförts 223 program, anpassade för barn och vuxna. En ny satsning har varit att på ett pedagogiskt sätt ta emot konferensgrupper och erbjuda dem stadsvandringar, introduktioner, specialanpassade föreläsningar eller visningar. Under hösten har samtliga konferensgrupper erbjudits någon av ovan nämnda aktiviteter. I samarbete med SSPD (Sällskapet för Svensk Posthistorisk Dokumentation) genomfördes en Posthistorisk Dag den 26 november.

Genom museets anslutning till Digitalt museum på Internet är föremåls- och fotosamlingarna i databasen Primus tillgängliga i hela världen alla tider på dygnet. Mycket är gjort men mer återstår.

Utlåningen av rekvisita, mest brevlådor och uniformer, har upphört.

Samlingsenheten har aktivt deltagit i arbetet med att ta fram material till de nya basutställningarna.

Föremålsamlingarna

Elof Öberg var inte mindre än tre kungars postiljon under deras sommarvistelser på Sofiero slott. Han förärades fyra medaljer och tre pokaler för sin gärning. Dessa skänktes under året av hans dotterdotter och kompletterar den film om honom som redan finns i samlingarna.

Genom två praktikanter från universitetets kulturvetarlinje har flera album med porträttbilder och vykort med postmotiv skannats in.

Filatelisamlingarna

Två av de tre valven har brandsäkrats så att de tål 1.000 grader under 60 minuter. Ett valv återstår att brandsäkra. Förteckningar över valvens innehåll är under utarbetande.

Till Postmuseum i Berlin utlånades museets Mauritiusfrimärkena till en specialutställning där 18 exemplar av dessa sällsynta frimärken visades. Vid invigningen hölls ett anförande av Erik Hamberg.

Samtidsdokumentation

Förutom en långsiktig bevakning av flera viktiga områden inom den samtida Posten, har tre större samtidsdokumentationer startats 2011 och kommer att avslutas våren 2013:

Frimärk1 – en dokumentation om Post-Nords samordning av produktion, distribution och kundservice för frimärken i Sverige och Danmark. Det är ett samarbetsprojekt mellan Postmuseum i Stockholm och Post & Tele Museum i Köpenhamn.

Brevhantering i förändring – en dokumentation om en av de största förändringarna i den samtida Posten som berör hela Sverige.

Utveckling av Postens kundmöteskanaler – en dokumentation om förändringen av Företagscentra, Postombud och Frimärksombud.

Arkivet

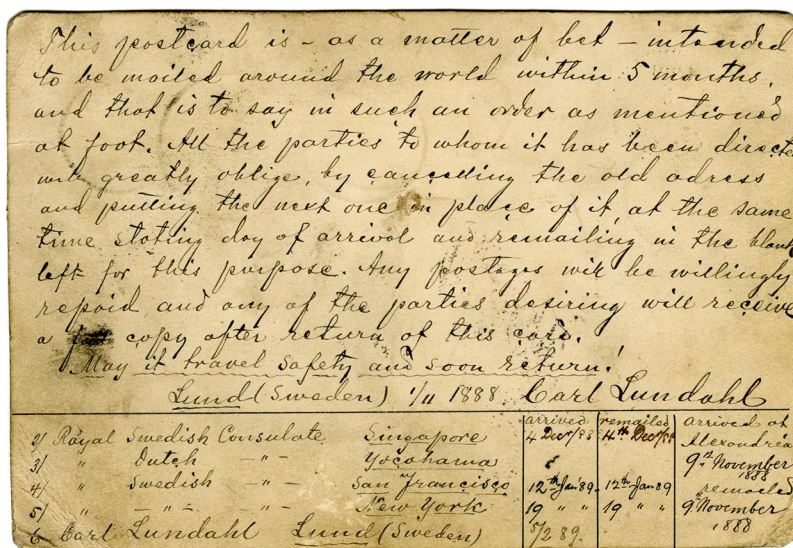
En insamling av dagböcker gjordes vinterdagen den 15 december. Den följde upp två tidigare insamlingar, en höstdag 2001 och en vårdag 1991.

Två brevsamlingar har köpts in vilka tidigare använts i utställningar. Den ena bestod av Gustaf och Aye Janssons brevväxling under beredskapstiden. Den andra omfattade samtliga skriftliga svar som John Spång fick på en annons, publicerad på 1920-talet. Han hade annonserat efter en hushållerska och erhållit flera hundra svar.

Postmuseum deltog i "Arkivens dag" som genomfördes den 12 november. År 2011 hade den temat "konst".

Jorden-runt brevkort avsant från Lund den 30 november 1888, med ankomst till Lund den 4 februari 1889.

Biblioteket & Post F@ktum

Bibliotekets bestånd av löpande tidskrifter uppgick vid årets slut till 157 (193 år 2010) titlar. I bok- och tidskriftsdataserna har 860 (2.259) dokument registrerats. Antalet monografier som är sökbara via databas uppgick till 27.752 bibliografiska poster. Påfallande många nya låntagare har utnyttjat biblioteket under året; uppskattningsvis rör det sig om närmare 100 personer och institutioner. Totalt gjordes 3.339 lån i biblioteket. 1.801 besökare antecknade sig i bibliotekets besöksbok.

I juni installerades Mikromarc version 3 för katalogisering och utlåning av böcker och tidskrifter. Biblioteket har under året haft ett reducerat öppethållande jämfört med tidigare: tisdagar - fredagar mellan kl. 12.00 och 16.00; under tiden september - april fram till kl. 19.00 under onsdagar.

Postmuseums öppettider har under året varit: tisdag - söndag kl. 11-16, samt kvällsöppet fram till kl. 19 på onsdagar, med undantag för tiden maj-augusti.